

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 008740 13 Uvp
Banja Luka, 28.05.2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, te Smiljane Mrše i Davorke Delić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mire Mačkić, u upravnom sporu po tužbi Grada B. L. zastupanog po PRS - Sjedište zamjenika u B. L. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 21.05/476-163/11 od 06.12.2011. godine, tužene Republičke uprave za ..., RS, B. L., u predmetu prestanka državnog vlasništva i uspostavljanja ranijeg vlasničko-pravnog statusa na gradskom građevinskom zemljištu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 008740 12 U od 22.04.2013. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.05.2015. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 008740 12 U od 22.04.2013. godine, se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Odbija se zahtjev T. K. i N. K. za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom (stav 1. izreke), odbijena je tužba izjavljena protiv uvodno označenog akta tužene, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena na rješenje PJ tužene u B. L. broj 21.11/476-691/08 od 12.09.2011. godine. A tim prvostepenim rješenjem je utvrđeno da je sa danom 01.12.2006. godine, kao danom stupanja na snagu Zakona o građevinskom zemljištu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 112/06 u daljem tekstu: ZGZ), po sili zakona prestalo državno vlasništvo na građevinskom zemljištu poblje označenom u tački 1. njegovog dispozitiva. Stavom 2. izreke te presude je odbijen zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova upravnog spora uz obrazloženje da troškovi sastava odgovora na tužbu nisu bili nužni i neophodni za razjašnjenje odlučnih činjenica za donošenje odluke u ovom upravnom sporu.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da su u postupku koji je prethodio donošenju prvostepenog rješenja na nesumnjiv način utvrđene činjenice odlučne za pravilnu primjenu člana 44. ZGZ, a to su da je predmetno zemljište nacionalizovano po osnovu Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta

(„Službeni list FNRJ“, broj 52/58), da nije privedeno namjeni prema regulacionom platu te da je utvrđeno da su roditelji T. K. (zainteresovano lice), bili vlasnici predmetnog zemljišta u vrijeme prelaska istog u društveno (državno), vlasništvo.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede materijalnog propisa i povrede odredaba postupka. Ističe da je tokom cijelog postupka ukazivao da, zainteresovano lice nije dostavilo dokumentaciju na kojoj zasniva svoj zahtjev; da vještak geometar nije mogao izvršiti vještačenje u pogledu izgrađenosti predmetnih nepokretnosti prema važećim planskim aktima, jer da je mogao samo izvršiti identifikaciju predmetnih nepokretnosti prema važećim katastarskim i zemljišno knjižnim podacima; da je u postupku isticao da se radi o izgrađenom gradskom građevinskom zemljištu a prvostepeni organ da nikada nije utvrdio o kom se građevinskom objektu radi, ko je investitor istog te da li je isti legalno izgrađen, kao i da li su te nepokretnosti bile predmet eksproprijacije, u kom slučaju se ne bi mogle primjeniti odredbe člana 44. ZGZ. Dodaje da je presudom istog suda broj 11 0 U 003122 10 U od 08.04.2011. godine, njegova tužba uvažena i poništeno rješenje tužene od 15.03.2010. godine, ali da u pobijanoj presudi nije postupljeno u skladu sa jasnim uputama suda iz navedene presude s obzirom da je organ uprave u ponovnom postupku morao upotpuniti dokazni postupak uz učešće stranaka radi otklanjanja bilo kakve dileme u pogledu činjenica odlučnih za pravilnu primjenju člana 44. stav 1. i 46. ZGZ, kao i u pogledu legitimacije lica u čiju korist se uspostavlja raniji vlasničko-pravni odnos. Predložio je da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine ili preinači.

U odgovoru na zahtjev tužena je ostala kod navoda datih u obrazloženju rješenja koje je bilo predmet ocjene pobijane sudske odluke.

U odgovoru na zahtjev zainteresovano lice je istaklo da je predmetno zemljište kupio N. K. iz B. L. po osnovu kupoprodajnog ugovora sačinjenog kod notara G. G. pod brojem OPU-190/2012 od 27.01.2012. godine, a koji se upisao kao vlasnik na navedenim parcelama; da predmetne parcele predstavljaju neizgrađeno građevinsko zemljište, koje čini sastavni dio parcele broj 2/25 na kojoj leži kuća i to zemljište je od Ulice ... zagrađeno kamenim zidom visokim oko 1,80 metara; da zainteresovano lice ima svojstvo ranijeg vlasnika s obzirom da je njen otac B. P. bio upisan kao vlasnik sa 1/1 na svim parcelama „tj. na izgrađenoj kući i svoj zemlji“ sve dok nije stupio na snagu Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, pa da nema nikakvih dilema da je po ostavinskom rješenju ona naslijedila svoga oca kao jedini zakonski nasljednik; da je apsurdan zahtjev tužioca da se utvrdi da li zemljište bilo predmet preuzimanja jer se po zakonu nije moglo preuzimati izgrađeno zemljište, a ukoliko je tužilac imao dokaza da je zemljište ekspropisano da je taj dokaz trebao priložiti. Zainteresovano lice i sadašnji vlasnik N. K. sporazumno predlažu da se zahtjev odbije kao neosnovan i da se podnosilac zahtjeva obaveže za naknadu troškova sastava zahtjeva u iznosu od 3.375,00 KM.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovore na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“, broj 109/05 i 63/11- u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Presudom nižestepenog suda broj 11 0 U 003122 10 U od 08.04.2011. godine date su upute tuženoj da je u izvršenju te presude potrebno upotpuniti dokazni postupak na okolnost da li je zainteresovano lice raniji vlasnik predmetnog zemljišta odnosno pravni sljednik ranijeg vlasnika, kako proizlazi iz odredbe člana 46. ZGZ, jer da činjenično stanje na tu okolnost nije bilo bilo potpuno i pravilno utvrđeno. U izvršenju te presude a na tu okolnost, prvostepeni organ je dopisom broj 21.11/476-691/08 od 16.05.2011. godine zatražio od advokata M. F. koja se izjasnila kao punomoćnik zainteresovanog lica, (iako u spisima predmeta punomoć za zastupanje u upravnom postupku nije priložena, već je priložena punomoć za zastupanje zainteresovanog lica u predmetu po zahtjevu za donošenje dopunskog rješenja u ostavinskom postupku iza smrti oca B. P. i majke S. P.), da dostavi istorijat zemljišno knjižnog izvadka u kojem su upisane parcele označene kao k.č. br. ... i k.č. br. ..., ili dokaz koje je lice bilo upisano sa pravom svojine u trenutku nacionalizacije ili eventualno pravni slijed od ranijeg vlasnika do podnosioca zahtjeva. Postupajući po tom traženju zainteresovano lice je dostavilo potvrdu Osnovnog suda u Banjaluci – Zemljišno knjižne kancelarije Rz-1050/11 od 10.06.2011. godine kojom je potvrđeno da je zemljišna parcela k.č. br. ... i ... bila upisana u zk. ul. br. ... k.o. B. L., kao svojina dr. B. P., pok. D. sa 1/1 dijela; da je na osnovu rješenja Odjeljenja za ... NO Opštine B. L. broj VL-3199/1 od 24.10.1959. godine, zemljište opisano u A listu uknjiženo kao društvena svojina.

Navedena potvrda je uručena zastupniku tužioca dana 23.06.2011. godine na raspravi održanoj istog dana kada je sačinjen zapisnik na kojem je izjavio da je potrebno izvršiti uviđaj na licu mjesta uz njegovo učešće s obzirom da na uviđaj zakazan dana 18.02.2009. godine nije mogao pristupiti iz opravdanih razloga. Na taj način, kako je dodao, njemu kao stranci je uskraćeno pravo da se izjasni o odlučnim činjenicama za pravilnu primjenu odredaba člana 44. ZGZ. Tom prilikom se nije se izjasnio o sadržaju uručene potvrde ali je u žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja istakao da se odluka prvostepenog organa nije mogla zasnovati na navedenoj potvrdi već na uvidu u zemljišno-knjižnu i katastarsku evidenciju s obzirom da je potvrda mogla biti upotrijebljena samo uz druge dokaze.

S obzirom na prigovore tužioca iznijete u tužbi i u zahtjevu koji ukazuju na učinjene povrede postupka koje su od uticaja na rješenje stvari jer da mu je uskraćeno pravo da prisustvuje uviđaju na licu mjesta i da se izjasni na provedene dokaze, učinjena je povreda pravila postupka sadržana u odredbi člana 131. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 13/02, 87/07 i 50/10 u daljem tekstu: ZOUP), s obzirom da je predmetno prvostepeno rješenje zasnovano na dokazu, koji nije proveden u upravnom postupku uz učešće tužioca kao stranke. Stoji činjenica da je tužilac uredno pozvan da prisustvuje uviđaju na licu mjesta i da je opravdao svoj izostanak ali je tužena u postupku po žalbi mogla putem prvostepenog organa provesti upotpunjeni dokazni postupak uz učešće stranaka i time otkloniti sumnju u pogledu utvrđenih činjenica i eventualnih povreda pravila postupka na koje je ukazano u žalbi.

Osnovano tužilac ukazuje da u upravnom postupku nije na nesumnjiv način utvrđeno da li je prednik zainteresovanog lica bio vlasnik predmetnih nepokretnosti u vrijeme prelaska tog zemljišta u društveno vlasništvo, kao i da nije utvrđeno da li je to zemljište građevinski neizgrađeno ili privedeno namjeni po regulacionom planu što se može utvrditi uvidom u istorijat zemljišno-knjižnog izvadka te uvidom u regulacioni

plan. Takođe, osnovano je ukazao da je potrebno utvrditi da li je to zemljište bilo predmetom preuzimanja iz posjeda ranijeg vlasnika ili eksproprijacije, s obzirom da je na to tužilac ukazivao u toku postupka ističući da je prema aktu Grada B. L. broj 19-050-566/09 od 11.10.2011. godine na tom lokalitetu vršena eksproprijacija. U tom smislu je tužena u osporenom aktu istakla da na te okolnosti tužilac nije podnio dokaze. Međutim, s obzirom da u upravnom postupku postoji načelo istine (član 8. ZOUP), po kojem su organi uprave dužni utvrditi potpuno i pravilno sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja (odlučne činjenice), a pogotovo što je tužilac na to ukazivao, bilo je potrebno u službenoj evidenciji tužene odnosno njenog prvostepenog organa koji je nadležan za donošenje rješenja o eksproprijaciji, provjeriti te podatke. Osim navedenih propusta tužene potrebno je utvrditi po čijem zahtjevu je pokrenut upravni postupak s obzirom da u spisima upravnog predmeta nije priložena punomoć data advokatu M. F. od strane zainteresovanog lica.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi su ostvareni razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, ta presuda preinačava tako što se tužba uvažava i osporeni akt poništava jer su ostvareni razlozi za poništenje osporenog akta predviđeni članom 10. tačka 2. i 4. ZUS.

Zahtjev zainteresovanog lica i N. K. (uz koji nije priložena punomoć za sastav odgovora na zahtjev a koji nedostatak nižestepeni sud nije otklonio), za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev je neosnovan. Ovo iz razloga što odgovor na zahtjev nije obavezna radnja u postupku, tako da propustom davanja odgovora ne nastaju nikakve posljedice za stranku. S druge strane, to je dispozitivna radnja stranke, kojom se toj stranci omogućava učešće u postupku. Pošto sadržaj odgovora na zahtjev ni u čemu nema uticaja na ishod odlučivanja o zahtjevu za vanredno preispitivanje, ovaj sud nalazi da trošak sastava odgovora nije bio neophodan za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu. Iz tog razloga zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev se odbija na osnovu odredbi člana 387. stav 1. ZPP i u vezi sa članom 48. ZUS.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podračić